

KS. TADEUSZ BUKOWSKI – TARNÓW

URZĄDZENIE I FUNKCJONOWANIE MUZEUM PARAFIALNEGO

Czcigodni uczestnicy sympozjum, dzielący radość Jubileuszu Stulecia Muzeum Archidiecezjalnego im. bł. Józefa Sebastiana Pelczara Biskupa w Przemyślu.

Każdy jubileusz zachęca do spojrzenia wstecz. To prawda. Ale już samo Muzeum jest takim szczególnym miejscem, skłaniającym do spojrzenia w przeszłość, do wspominania minionych wydarzeń, przywoływania pamięci ludzi. Właśnie Muzeum w jakiś szczególny sposób wydobywa w tym spojrzeniu to co było wielkie, co pozostało jako trwałe dobro i dziedzictwo, z którego możemy czerpać dziś. To ludzie tworzą historię i oni wyciskają na niej znamię własnej miary – wielkości lub przeciętności.

Podjmując wskazany przez organizatorów temat obecnej refleksji: „Urządzenie i funkcjonowanie muzeum parafialnego”, ośmielałem się na wstępie przybliżyć placówkę, którą od pięciu lat wypadło mi kierować – Muzeum Diecezjalne w Tarnowie, ponieważ właśnie muzea diecezjalne wypełniają rolę inspiracji w procesie powstawania muzeów parafialnych, statutowo traktowanych jako filie.

Tak w roku 1961 postulował ks. prof. Władysław Smoleń przedkładając Projekt Statutu i Regulaminu Muzeum Diecezjalnego¹. Sugestie znalazły miejsce w Statucie Muzeum Diecezjalnego uchwalonym przez Konferencję Episkopatu Polski w dniu 18 XI 1976 roku². Niech więc doświadczenia Diecezji Tarnowskiej w tym względzie będą płaszczyzną obecnej refleksji.

Jakkolwiek muzea kościelne wywodzą się ze średniowiecznych skarbców katedralnych, kolegiackich i klasztornych, gromadzących przedmioty, które służyły kultowi religijnemu, z biegiem czasu wyodrębnianie na wzór muzeów świeckich,

¹ W. S m o l c i ń, *Projekt statutu i regulaminu muzeum diecezjalnego*, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne”, 2 (1961) z. 1-2, s. 227-236.

² Statut Muzeum Diecezjalnego, uchwalony przez Konferencję Episkopatu Polski, dnia 18 XI 1976 r., „Currenda”, 5-8 (1977) s. 169-171.

usamodzielniane, niejako niezależne od zakrystii, a traktowane jako placówki kulturalne, to w 2 poł. XIX wieku należy dostrzec inną drogę powstawania muzeów kościelnych, kiedy to początek takim zbiorom daje wybitna jednostka albo instytucja kościelna – świadomie zakładając muzeum kościelne, bez żadnego związku z jakimkolwiek skarbcem katedralnym, kolegiackim czy klasztornym. Tak było w naszej diecezji.

Dzisiaj, na stronach internetu, dostępnych praktycznie dla całego świata, można „wejść”³ w progi Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, przeglądać poszczególne sale, oglądać wybrane eksponaty. Można także przeczytać krótką notkę o jego historii. Brzmi tak:

Muzeum Diecezjalne w Tarnowie – to najstarsze muzeum diecezjalne w Polsce. Założone w roku 1888 przez ówczesnego rektora Seminarium Duchownego Ks. Józefa Bąbę, mieściło się w budynku tegoż Seminarium, w okresie międzywojennym w Ratuszu miejskim, zaś obecnie mieści się w zabytkowych kamieniczkach z wieku XVI, w sąsiedztwie Katedry. Kompleks budynków Muzeum tworzą:

- dawna Akademiola – tak nazywano pierwszą tarnowską szkołę, ponieważ była filią Uniwersytetu Krakowskiego;
- Dom Mikołajowski – który wybudował w r. 1524 mieszczanin tarnowski, Jan Mikołajowski, a zamieszkiwał go rektor wspomnianej Akademioli;
- Dom Mansjonariuszy oraz Scholasteria”.

Wymienione kamieniczki, obiegając od strony zachodniej Bazylikę Katedralną, tworzą uroczy zakątek Starego Miasta, zaś w ich pomieszczeniach znalazły miejsce zbiory Tarnowskiego Muzeum Diecezjalnego.

Najważniejszy dział zbiorów stanowią zabytki sztuki cechowej – gotyckiej rzeźby i malarstwa z terenu Małopolski, reprezentujące tzw. szkołę krakowsko-sądecką. Są to zabytki bardzo ważne dla poznania poziomu i dziejów polskiej kultury średniowiecznej.

Drugi dział zbiorów obejmuje tkaniny kościelne (ornaty, kapy itp.) od czasów średniowiecza aż po wiek XIX.

Tarnowskie Muzeum posiada także dział sztuki ludowej, gdzie na szczególną uwagę zasługują obrazy ludowe malowane na szkłe, pochodzące z terenu Europy, a także innych kontynentów. Przekazał je w darze dla Muzeum Diecezjalnego w roku 1957, znany w Polsce i zagranicą, kolekcjoner, węgier z pochodzenia, tarnowianin, Norbert Lippóczy. Muzeum prezentuje także przykłady współczesnej rzeźby ludowej z bardzo żywego ośrodka tej sztuki w Paszynie k. Nowego Sącza.

W roku 1988 z okazji Jubileuszu 100-lecia Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie zbiory nasze wzbogaciły się o kolejną kolekcję: dzieła sztuki z około r. 1900. Są to płótna kilku malarzy polskich, jak np. Jacek Malczewski, Vlastimil Hofman,

³ <http://www.diecezja.tarnow.pl>.

Kazimierz Sichulski, Wojciech Weiss, a także zbiór porcelany i zegarów. Ekspozycje te są darem tarnowskiej kolekcjonerki Olgi Majewskiej.

Jeżeli odwiedzający wspomnianą stronę internetową wykaże więcej wnikliwości, może uzyskać dodatkowe informacje dotyczące muzeów parafialnych – placówek filialnych Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie.

Zamieszczony tam wykaz, obok nazwy parafii i adresu, podaje nazwisko założyciela, kustosa, rok powstania muzeum. Oto ten wykaz (przy kilku placówkach sygnalnie przytaczam motywacje założycieli).

1. Bobowa, Muzeum Parafialne

Parafia. Wszystkich Świętych,

38-350 Bobowa, tel. (018) 35-14-062

założyciel i kustosz: ks. Stanisław Chrzan (1986)

2. Chełm, Muzeum Parafialne im. Stróżów Bożego Grobu

Parafia Narodzenia św. Jana Chrzciciela

Chełm 1, 32-744 Łapczyca, tel (0-14) 61-27-066

założyciel i kustosz: ks. Antoni Tworek (1999)

3. Dobra

Parafia Matki Bożej Szkaplerznej,

34-642 Dobra k. Limanowej, tel. (0-18) 33-30-016

założyciel: ks. Edward Wojtusiak (1955)

kustosz: ks. Władysław Tarasek

Ks. Wojtusiak, jako wybitny socjolog, który przeszedł Oświęcim i Dachau, rozumiał, że Kościół powinien się włączyć w ideę ratowania kultury ludowej. Szaty liturgiczne, obrazy, rzeźby, sprzęt liturgiczny wszelkiego rodzaju, księgi kościelne i cenne rękopisy, w tym Biblia bazylejska z 1578 r. Muzeum zgromadziło dzieła sztuki ludowej, świątki obrazy, stroje ludowej oraz zabytki miejscowej kultury użytkowej.

4. Grybów, Muzeum Parafialne

Parafia Św. Katarzyny PM,

33-330 Grybów, ul. Kościelna 3, tel. (018) 44-50-262

założyciel: ks. Jan Solak (r.1950)

kustosz: ks. Józef Dudek

Ks. Jan Solak zgromadził liczne pamiątki dokumentujące dawne obiekty sakralne – jak Kościół Kazimierzowski z 1340 r., kościółek św. Bernardyna z roku 1455, a także liczne dzieła sztuki: m.in. obrazy: Św. Zofia z córkami z 1450 r., Zwieńczenie tryptyku (Prorok Daniel i Zachariasz) ok. 1450 r.; Rodzina M. Bożej XV/XVI w., czy epitafium Jadwigi Lichoń z 1644 r. Jest wiele eksponatów sztuki ludowej, sztuki cerkiewnej, są rzeźby, naczynia liturgiczne, dokumenty: np. per-

gamin królewski podpisany własnoręcznie przez króla Augusta II Mocnego z 1724 r. nadesłany do rzemieślników grybowskich, są tkaniny, meble.

5. Iwkowa, Muzeum Parafialne im. ks. Jana Piechoty

Parafia Podwyższenia Krzyża Św.

32-861 Iwkowa 12, tel. (014) 68-44-327

założyciel: ks. Jan Piechota (r.1966)

kustosz: ks. Włodzimierz Maziarka

Założyciel – dla uczczenia Millennium Chrztu Polski – założył w wieży kościoła muzeum Parafialne. Z niezwykłym trudem zgromadził wiele dzieł sztuki sakralnej, dokumenty kultury artystycznej minionych czasów, ale także świadectwa żarliwości wiary naszych przodków.

6. Krynica, Muzeum Parafialne

Parafia Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej

33-380 Krynica Zdrój, ul. Kościelna 2, tel. (0-18) 47-12-388

założyciel: ks. Franciszek Kostrzewa (r.1991)

kustosz: ks. Kazimierz Markowicz

kolekcja jest darem Zofii Krokowskiej-Zastawnik

7. Limanowa, Muzeum Parafialne

Parafia Matki Bożej Bolesnej

34-600 Limanowa, ul. Jana Pawła II nr 1, tel. (0-18) 33-72-004

założyciel: Bp Piotr Bednarczyk

kustosz: ks. Józef Poręba

8. Odporyszów, Muzeum Parafialne im. Jana Wnęka

Parafia Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny

Odporyszów 127, 33-240 Żabno, tel. (0-14) 64-56-984

założyciel i kustosz: ks. Henryk Surma CM

Ks. Surma, wielki orędownik postaci Jana Wnęka, założył muzeum poświęcone twórczości i pamięci tego wielkiego odporyszowianina. Muzeum Etnograficzne w roku 96 prezentowało niezwykle bogatą i pięknie skomponowaną wystawę – Polski Ikar.

9. Okulice, Muzeum Sanktuarium Maryjnego

Parafia Narodzenia Najświętszej Maryi panny

Okulice 54, 32-712 Bratucice, tel. (0-14) 61-20-974

założyciel: ks. Kazimierz Góral (r.1997)

kustosz: ks. Adam Mardeusz

10. Paszyn, Ośrodek Sztuki Ludowej im. Ks. Edwarda Nitki

Parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy

33-327 Paszyn 197, tel. (0-18) 44-02-797
założyciel: ks. Edward Nitka (r.1972)
kustosz: ks. Stanisław Janas

11. Rzepiennik Strzyżewski, Muzeum Parafialne
Parafia Miłosierdzia Bożego,
33-163 Rzepiennik Strzyżewski 67, tel. (0-14) 65-14-626
założyciel: ks. Władysław Bochenek (r.1992)
kustosz: ks. Józef Jasiurkowski
12. Stary Sącz, Muzeum klasztorne PP.Klarysek
33-340 Stary Sącz, ul. Bandurskiego 6, tel. (0-18) 44-60-499
Zbiory dzieł sztuki (za klauzurą) są udostępniane jedynie w wyjątkowo uzasadnionych sytuacjach, za zgodą Ordynariusza diecezji.
Ogólnie dostępna jest wystawa dotycząca pamiątek związanych z postacią Bł. Kingi. (r.1990)
kustosz: Matka Ksieni S. Teresa Izworska
13. Szczawa, Muzeum I Pułku Strzelców Podhalańskich AK
Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa
34-607 Szczawa 327, tel. (0-18) 33-24-026
założyciel: ks. Edward Fałara (r.1987)
kustosz: ks. Zygmunt Warzecha
14. Tropie, Muzeum Parafialne
Parafia Świętych Pustelników Andrzeja Świerada i Benedykta
33-315 Tropie 6, tel. (0-18) 44-03-076
założyciel: Zofia Pawłowska (r.1949)
kustosz: ks. Stanisław Pietrzak
15. Złota, Muzeum Parafialne
Parafia matki Bożej Nieustającej Pomocy
32-859 Złota 32 A, tel. (0-14) 68-45-490
założyciel: ks. Franciszek Korta (1987 r.)
kustosz: ks. Stanisław Kądziołka

Na terenie diecezji istnieją również zbiory dzieł sztuki stanowiące własność wspólnot klasztornych. Są to:

1. Szczyrzyc, Muzeum Klasztorne OO. Cystersów
Parafia Najśw. Maryi Panny Wniebowziętej i Św. Stanisława BM
34-623 Szczyrzyc 1, tel. (0-18) 33-20-004
założyciel: Opat O. Stanisław Kiełtyka OCist. (r.1957)
kustosz: O. Henryk Jędrzejewski OCist.

2. Tuchów,

Parafia Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny
33-170 Tuchów, ul. Wysoka 1, tel. (0-14) 65-25-456

a. Muzeum Misyjne

założyciel: O.S. Gruszka CSsR i O.K. Plebanek CSsR (r.1974)

b. Muzeum Sanktuaryjne

założyciel: O.S. Gruszka CSsR i O.CM. Witalis CSsR (r.1993)

c. Muzeum Etnograficzne

założyciel: O.S. Gruszka CSsR i CSsR i W. Sukiennik (r.1997)

kustosz: O.K. Fryzeł CSsR - Proboszcz

W fazie przygotowania są muzea parafialne w Smęgorzowie, w Mogilnie w Słotowej oraz w Krościenku.

Np. w Krościenku – ks. Bronisław Krzan zgromadził, uchronił od kradzieży i zniszczenia wiele eksponatów sztuki regionalnej i testamentem zobowiązał nas tępcę do zrealizowania jego marzeń o Muzeum religijno-regionalnym: „Zawsz leżały mi na sercu zbiory muzealne. Pragnieniem moim było, aby nic nie zostało rozgrabione po śmierci, marzyłem o muzeum religijno-regionalnym”.

Tak więc najstarsze muzea parafialne w diecezji tarnowskiej: w Tropiu, w Grybowie i w Dobrej założyli wychowankowie ks. Józefa Bąby. Dodam, iż w Tropiu pod patronatem ówczesnego proboszcza, muzeum założyła i urządziła w ramach praktyki wakacyjnej Zofia Pawłowska – wówczas studentka III roku Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Najmłodsze muzeum parafialne to placówka w Chelmie k. Bochni, erygowane w roku 1999, podczas obchodów jubileuszu 900-lecia powstania Zakonu Stróżów Grobu Jerozolimskiego i 650-lecia jego działalności w okolicach Bochni. Początek muzeum dała, umieszczona w sali Domu Parafialnego, ekspozycja obrazująca historię Bożogrobców. Obecnie Muzeum to powiększono o ekspozycję umieszczoną w dawnej wolnostojącej dzwonnicy z XVIII w.

Do przytoczonych wcześniej motywacji kilku założycieli muzeów parafialnych, koniecznym jest zacytować fragment wypowiedzi założyciela Muzeum Diecezjalnego: Ks.Józefa Bąby – rektora Seminarium Duchownego.

„Zadaniem muzeów jest zbierać zabytki stare, do nabożeństwa nieużyteczne ani w tym stanie w jakim się znajdują do ozdoby kościołów wcale się nie przyczytniające, a mające historyczną, archeologiczną, czy to artystyczną wartość, których znaczna ilość poniewiera się po strychach, zakrystyach, skarbcach, chórach i dzwonicach kościelnych i niejako prosi, by je podjąć i od zniszczenia uratować. Czasem są to szmaty, graty niekształtne, resztki na pozór bez wartości, ale szmaty, graty i resztki z pyłu otrzepane, z błota odczyszczane, mogą być dla znawców cennymi okazami, pełnymi estetycznego smaku i znacznej wartości”⁴.

⁴ *Księga Pamiątkowa Wiecu Katolickiego w Krakowie odbytego w dniach 4, 5 i 6 lipca 1893* wyd. Chrotkowski, Kraków 1893, s. 611-613 (referat ks. Bąby).

A. Założenie muzeum parafialnego

Muzeum kościelne posiada swój własny charakter i przeznaczenie, chociaż jego zadanie łączy się z pojęciem i zadaniami muzealnictwa w znaczeniu ogólnym. Specyficznym zadaniem byłoby oddziaływanie i pouczanie społeczeństwa o prawdach wiary, o bogactwie natchnienia religijnego i wielkim wkładzie czynnika nadprzyrodzonego w formowaniu się ogólnoludzkich wartości kulturalnych. Obok ochrony zabytków sztuki sakralnej muzea niejako przedłużają ich oddziaływanie, skoro służą pogłębianiu wiary i wpływają na religijne oblicze społeczeństwa, podejmując rolę inspiratora pokoleń współczesnych. Dostrzegając te zadania założyciel tarnowskiego muzeum, gdy pisał: „Za bardzo ważne uważałem zaznajomić kleryków w Seminarium Duchownym z zabytkami sztuki kościelnej, które są w kościołach naszych, nieraz zaniedbane i niszczone”⁵.

Zakładane muzeum to dodatkowa funkcja w parafii, jak:

- mówienie o Bogu;
- ochrona religijnej spuścizny dawnych pokoleń;
- wpływ na kształt i charakter współczesnej sztuki religijnej.

Wnikliwie traktuje dokument Papieskiej Komisji ds. Kościelnych Dóbr Kultury, wydany w ubiegłym roku⁶.

Normują to przepisy prawne w ustawodawstwie kościelnym powszechnym i diecezjalnym:

– Nowy Kodeks prawa Kanonicznego wydany w roku 1983 przez pap. Jana Pawła II, gdzie kanony 1220, §1; 1284, §2, n.1; 1284, n.2 i 3 wprowadzając nie używając słowa muzeum, z naciskiem polecają rządcom kościołów troskę i opiekę o materialne dobra kościoła, nakazują sporządzenie inwentarzy, co oczywiście dotyczy również przedmiotów zabytkowych.

– bardziej szczegółowo ujmuje to zagadnienie prawo partykularne poszczególnych diecezji w statutach synodalnych, dając podstawę prawną istnienia instytucji kościelnych, które pełnią zadanie ochrony zabytków: czyli muzeów diecezjalnych i parafialnych, stanowiących filie Muzeów Diecezjalnych.

Po przypomnieniu norm prawnych określających dzieło zakładania muzeum, ośmielam się zwrócić uwagę na kilka dodatkowych, raczej praktycznych aspektów:

Osobowość założyciela – niech będzie fundamentem nie tylko zaistnienia Muzeum Parafialnego, ale także późniejszego oddziaływania w środowisku. To winien być człowiek pasji, cierpliwy, ofiarny, bezinteresowny. Ważna jest wiedza, ale i także entuzjizm założyciela.

⁵ W. Chrobak Walenty ks., Z historii Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, w: „Currenda”, 1961, s. 347-349.

⁶ Funkcja pastoralna muzeów kościelnych, list okólny Papieskiej Komisji ds. Kościelnych Dóbr Kultury, z dnia 15 sierpnia 2001 r., w: Biuletyn Muzeum Diecezjalnego, Muzeum Diecezjalne w Zamościu, nr 4, 2000-2001, s. 5-76.

Takie cechy osobowości założyciela z pewnością pozwalają na:

- obudzenie u wiernych zamiłowania do poszanowania tradycji (mam tu na myśli wnętrze kościoła, kaplic, ale i modlitwy, pieśni, historię parafii i ludzi godny pamięci);
- obiektywne dostrzeżenie potrzeby założenia Muzeum (nie warto mnożyć bez powodu placówek muzealnych, w tym też ma się przejawiać odpowiedzialność za dziedzictwo kultury);
- przekonanie do idei założenia muzeum wiernych parafian;
- wyłonienie grupy ludzi zaangażowanych i zapałonych ideą muzeum;
- zaangażowanie osoby profesjonalnie przygotowanej, aby powstające dzieło ustrzec od rozwiązań błędnych;

W tym miejscu należy dodać, iż muzeum parafialne może powstać w wyniku realizacji kolekcjonerskich zamiłowań kapłana duszpasterza.

5 IV 2002 roku w Rzepienniku Strzyżewskim, przemawiając nad trumną śp. ks. prof. Władysława Bochenka, założyciela i kustosa tamtejszego Muzeum Parafialnego, m.in. mówiłem:

„Pragnę wyrazić hołd wdzięczności za kolekcjonerską działalność nacechowaną niezwykle wyczuciem i znanstwem sztuki, połączoną z troską o udokumentowanie przemian społeczno-kulturalnych właśnie tego regionu.

Pragnę podkreślić niezwykle głębokie traktowanie działalności kolekcjonerskiej przez księdza Profesora: to właśnie motywacje poznawcze, patriotyczne, estetyczne, religijne sprawiają, że kolekcjoner zrobi wszystko, aby dzieła wyszukać, pozyskać, otoczyć się nimi, być w ich towarzystwie (...) aby w nich trwać.

Podobnie jak ten kościół, łączący w wystroju wnętrza ludowe malarstwo z Zalipa z dziełami Bandury, Malczewskiego, czy Chromego (...) tak też w tutejszym Muzeum Parafialnym znalazło miejsce wiele dzieł sztuki sakralnej i użytkowej, pieczołowicie zebranych i ustawicznie uzupełnianych przez rozmiłowanego w tej ziemi założyciela i kustosa.”

Lokalizacja muzeum parafialnego to kolejny sygnał w naszej refleksji. Jak wiemy, są zakładane w pomieszczeniach budynku kościoła, na plebani, w domu katechetycznym. Ważne by to było pomieszczenie odpowiednie, przeznaczone na ten cel i zabezpieczone przed włamaniem.

Aranżacja wnętrz muzealnych winna uwzględniać rodzaje eksponatów, ich warunki eksponowania (gabloty, wieszaki, postumenty), ale i odpowiednio limitowane światło naturalne i sztuczne.

Estetyczne urządzenie ekspozycji niech równocześnie uczy o czasie pochodzenia, autorach zabytkowych przedmiotów, zwyczajach i kulcie minionych pokoleń. Stąd tak ważne są podpisy przy obiektach.

Prowadzenie księgi inwentarzowej od początku działania muzeum, z wyraźnym określeniem sposobu nabycia obiektu, czy prawa własności, jest niezwykle ważnym zadaniem zakładanego muzeum.

B. Funkcjonowanie muzeum parafialnego

Dla funkcjonowanie muzeum kościelnego niezbędne są następujące elementy:

- ściśle struktury działania (Statut), ale i sposób finansowania. Warto wiedzieć o możliwości powołania stowarzyszenia wspierającego, warto zaktywizować miejscowych przedsiębiorców;
- stała osoba odpowiedzialna – „kustosz”. Idealnie, gdy jest to ktoś przygotowany profesjonalnie. Jeżeli nie, niech to będzie opiekun, osoba odpowiednio przeszkolona (w wielu placówkach opiekunem praktycznie jest duszpasterz);
- wyraźnie określone dni i godziny otwarcia wystawy, albo informacja o do-
rażnym udostępnianiu zbiorów;
- utrzymywanie porządku pomieszczeń muzealnych;
- Księga Zwiedzających Muzeum Parafialne. Pamiętajmy, że sami także tworzymy historię;

Funkcjonowanie muzeum to także:

- nadzór merytoryczny, konserwatorski, (z urzędu wypełnia go Muzeum Diecezjalne, ale może to być także ktoś związany z miejscowością, parafią. Ważne by określić czas, zakres i formę współpracy);
- katalogowanie zbiorów (nie tylko księga wpisów inwentarzowa, ale w miarę możliwości także naukowe dokumentowanie i opracowywanie kolekcji, a może nawet inwentaryzacja komputerowa?);
- kontakty z innymi placówkami muzealnymi, skoro wcześniej sugerowałem komputer, to także internet do kontaktów);
- to aktywność muzealna na zewnątrz (warsztaty, cykle imprez, wieczory autorskie, herbatki, nawet bal sylwestrowy, konkursy rysunkowe, fotograficzne, zorganizowane we współpracy z nauczycielami z miejscowych szkół, itp.).

„Kościół potrzebuje sztuki, aby lepiej wiedzieć, co kryje się w człowieku, któremu ma głosić Ewangelię” mówił Jan Paweł II do przedstawicieli świata nauki i sztuki, w Wiedniu 1983 roku.

Konsekwentnie – Kościół potrzebuje działalności muzealniczej: instytucji gromadzących i przechowujących dzieła sztuki, aby je chronić, poddawać zabiegom konserwatorskim a także udostępniać dla zwiedzających czy też prowadzących badania naukowe. Muzea sztuki sakralnej zgodnie z oczekiwaniem Kościoła niech będą nie tylko żywymi świadkami chrześcijańskiej kultury minionych czasów, ale także człowiekowi dni naszych starają się głosić Ewangelię. Niech włączają się w środowisko aktywności duszpasterskiej⁷, podejmując refleksję nad życiem Kościoła w ścisłym odniesieniu do dziedzictwa kulturowego.

⁷ Funkcja pastoralna muzeów kościelnych, dz. cyt., s.6.